

فرهنگ زیگر

فرهنگ و هنر

پنجشنبه ۵ دی ۱۳۹۸

۱۲ ۲۹ ربيع الثاني ۱۴۴۱ ۲۶ دسامبر ۲۰۱۹ سال سی وسوم شماره ۹۱۴۴

خبر

آغاز پخش فصل هشتم «خانه ما» از جمعه

رقابت خانواده‌های مشهدی با یک تفاوت ویژه

فرهنگ و هنر: فصل هشتم مستند مسابقهٔ پرطرفدار «خانه ما» از این هفته جمعه ۶ دی ماه از شبکه نسیم روی آنتن می‌رود. به گزارش روابط عمومی این مجموعه، «خانه ما» با گذشت هفت فصل تاکنون خانواده‌های مختلف ایرانی در شهرهای تهران، اصفهان، اهواز، رشت، تبریز و شیراز را به چالش کشیده و زمینه‌ساز رقابتی سالم در کنار معرفی راهکارهای اقتصادی بوده و این بار به مشهدالرضا رفته تا رقابتی سخت بین سه خانواده برای یک ماه زندگی با بودجه محدود و به سرانجام رساندن مأموریت‌های مختلف را بر گزار کند. برای این فصل از «خانه ما» یک‌هزار و ۵۰۰خانواده مشهدی نام‌نویسی کردند و عوامل روند طولانی را برای گزینش و مصاحبه با این خانواده‌ها پشت سر گذاشتند.

ایین مجموعه در این فصل یک اتفاق ویژه دارد و یکی از سه خانواده شرکت‌کننده از افغانستانی‌های مقیم مشهد هستند که حضورشان جذابیت ویژه‌ای به این فصل داده و رقابت جالبی را رقم زده است. تفاوت دیگر این فصل در ساعت پخش آن است که این بار به جمعه‌ها موکول شده و هر هفته جمعه ساعت ۱۹ روی آنتن می‌رود و شبیه‌ها ساعت۱۱ بامداد، ۹صبح و ۱۵پای‌پشی می‌شود. عوامل «خانه‌ما» عبارتند از کارگردان: احسان عمادی و امین کفاش‌زاده، طراح و مشاور کارگردان: حسام اسلامی، تهیه‌کننده: حسین افشار، مدیرتولید و برنامه‌ریز: محسن مرادی، گروه فیلم‌برداری: محمدرحیمی، مسلم تهرانی، علی‌اکبر عطایی و حسن ناهی، صدابرداران: سهراب سمرقندی و علیرضا سمرقندی و کارگردان پشت‌صحنه: مصطفی آتش مرد. محصول سازمان هنری رسانای اوج تهیه شده در استودیو نویبن.

شهرام کرمی مطرح کرد

پویایی «تئاتر دفاع‌مقدس» باید مستمر باشد

مهر: شهرام کرمی، مدیر کل هنرهای نمایشی کشور ضمن انتقاد از بلاکلبفیی جشنواره «تئاتر مقاومت» بر ضرورت استمرار پویایی گروه‌های نمایشی در حوزه تئاتر دفاع‌مقدس تأکید کرد.

شهرام کرمی، نویسنده و کارگردان تئاتر و مدیرکل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با تأکید بر اهمیت تئاتر انقلاب و دفاع‌مقدس در جریان تئاتری کشور گفت: یک جریان فعال، مؤثر و پویا به خصوص اوایل دهه ۷۰ و پس از جنگ تحمیلی شکل گرفت که جریانی به‌شدت ضروری بود.

جریانی تحت عنوان «تئاتر دفاع‌مقدس» که نسلی از هنرمندان تئاتر کارشناس را با این مضامین و جشنواره‌هایی مانند جشنواره «تئاتر مقاومت» شروع کردند و امروزه هم جزو شاخص‌ترین هنرمندان تئاتر ما شناخته می‌شوند، ولی در ادامه متأسفانه این جریان پویایی خودش را از دست داد و برای مثال جشنواره «تئاترمقاومت» به دلایلی چند سال تعطیل و بعد دوباره احیا شد. معتقدم این جشنواره مهم و اثرگذار در شرایط فعلی هم در وضعیت بلاکلبفیل قرار دارد.

وی ضمن بیان اهمیت جشنواره «تئاتر مقاومت» افزود: معتقدم این رویداد باید تبدیل به یک جریان مستمر و فعال شده، دبیرخانه دائمی داشته باشد، حضورش مقطعی نباشد و حتی به صورت دوسالانه نیز برگزار نشود.

مدیرکل هنرهای نمایشی درباره شرایط فعلی «تئاتر مقاومت» در کشور یادآور شد: ما اتفاقاتی را داریم که تحت عنوان آثاری با مضامین مقاومت در تئاتر کشور شکل می‌گیرد که بیشتر حاصل دغدغه خود هنرمندان است و معمولاً بیش از ۵ درصد آثار تولیدی هر سال به این مضمون اختصاص دارد. از این جهت به نظر من این حوزه، زمینه آفرینش‌گری و خلاقیت را داراست و آثار خلاقانه‌ای در آن خلق خواهد شد و حتی نهادهای متولی هم از این آثار حمایت می‌کنند.

عضو شورای سیاست‌گذاری انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس افزود: نکته‌ای که من آن را خیلی قابل اعتنا و مهم می‌دانم، این است که ما باید این اتفاقات را تبدیل به یک جریان مؤثر کنیم یعنی نهادهای متولی تئاتر و به خصوص نهادهای متولی تئاتر انقلاب و دفاع مقدس باید با فعالیت مستمر این جریان را پویا نگه دارند.

وی افزود: انجمن تئاتر انقلاب و دفاع‌مقدس به‌عنوان یک مرکز تخصصی شناخته می‌شود و تجربه‌های بسیار خوبی هم از گذشته دارد و به یک ثبات نسبیی چه در حوزه رویدادها و چه در جهت تشکیلاتی رسیده است.

وی ادامه داد: اینکه یک نهاد تخصصی و موضوعی به تئاتر دفاع‌مقدس توجه کند، امری ضروری است ولی آن چیزی که اهمیت بسیاری دارد این است که بتوانیم یک جریان و یک‌همگرایی را در میان خانواده تئاتر ایجاد کنیم و این-همگرایی به برگزاری جشنواره‌ها بسنده نشود.

وی در پایان تأکید کرد: باید انجمن تئاتر انقلاب و دفاع‌مقدس را به عنوان یک مرکز تخصصی ویژه ببینیم که می‌تواند جریان تئاتر دفاع مقدس را در تئاتر کشور جاری کند.

ورود کیمیایی به شبکه نمایش خانگی

«جسد‌های شیشه‌ای» سریال می‌شود

فرهنگ و هنر: مسعود کیمیایی در نخستین حضور در شبکه نمایش خانگی سریال «جسد‌های شیشه‌ای» را با اقتباس از رمان خودش می‌سازد. به نقل از روابط عمومی پروژه،

مسعود کیمیایی، کارگردان مطرح سینمای ایران قصد دارد رمان دهه هشتادش به نام «جسد‌های شیشه‌ای» را در قالب سریالی برای شبکه نمایش خانگی جلو دوربین ببرد.

«جسد‌های شیشه‌ای» سال ۸۰ به چاپ رسیده و تا امروز ۲۶ بار تجدید چاپ شده و نقدهای فراوانی درباره آن نوشته شده است.

پیش‌تولید این سریال به زودی با معرفی عوامل و بازیگران آن آغاز خواهد شد.

اف‌رهنگ و هنر / خدیجه زمانیان / ترانه‌ها و

اشعار محلی یکی از عناصر مهم فرهنگ بومی به‌شمار می‌روند که عمدتاً قالب روایت‌گونه‌ای داشته و کارکردهای مختلفی در زندگی ساکنان مناطق دارند. با دقت در اجزا و ساختار این ترانه‌ها، بسیاری از مشخصه‌های اجتماعی و فرهنگی مردم منطقه آشکار می‌شود. این ترانه‌ها به دلیل محتوای مضمونی بسیار غنی و متنوع و همچنین ارتباط مستقیم با زندگی و فعالیت سرایندگانشان از اهمیت والایی برخوردارند. چون اشعار و ترانه‌ها در بسیاری از جنبه‌های زندگی انسان ریشه دوانیده است؛ به عنوان مثال افراد حتی در ضمن کار به مقتضای احوال خود اشعاری بر زبان می‌رانند تا با این اشعار خستگی کار را از خود دور کرده باشند.

از آنجا که اشعار و ترانه‌های محلی به عنوان یکی از مهم‌ترین اجزای فرهنگ نمایشگر ابعاد گوناگونی از زندگی مردم مناطق مختلف است و با مراجعه به اشعار هر منطقه، هویت فردی و اجتماعی، ساختار ذهن و روان و خلقیات و رفتار مردم آن ناحیه را می‌توان به‌خوبی درک کرد، حفظ و نگهداری این سروده‌ها و ترغیب شاعران به سرودن آن‌ها اهمیت زیادی دارد.

درست است که در چند دهه اخیر اهتمام ویژه‌ای نسبت به گردآوری و تجزیه و تحلیل شعر محلی شکل گرفته اما باید دید در حال حاضر وضعیت شعر محلی چگونه و این حوزه چقدر مورد توجه شاعران امروز است؟ همچنین این اشعار چقدر مجال انتشار و دیده شدن دارند؟

رغبت شاعران نسبت به سرودن شعر محلی بیشتر شده است

قاسم رفیعا، شاعر نام‌آشنای کشورمان دراین خصوص با بیان این اعتقاد که در حال حاضر نسبت به گذشته شاعران بیشتر به سمت سرودن شعر محلی رفته‌اند، به خبرنگار ما می‌گوید: به خصوص در چند سال اخیر محلی‌سرایان هم از نظر کمی و هم کیفی سروده‌هایشان رشد داشته است.

شاعر شعر معروف «چه محل امام زراع») توضیح می‌دهد: «باید شعرای محلی‌سرا را با شاعرانی که با زبان معیار شعر می‌گویند، مقایسه کرد،چون کسی که با زبان معیار شعر می‌گوید به دنبال طیف وسیعی از مخاطب است، اما شاعر محلی‌سرا بخشی از مخاطب خود را از دست می‌دهد. از طرفی به عمده‌ای از شاعران، نوپردازان و سیدسرا‌هایی هستند که به دلیل ساختارمند شدن محلی که معمولاً ساختار کلاسیک دارد، به سمت سرودن شعر محلی نمی‌روند.البته این طور نیست که نشود در قالب نیمایی یا آزاد شعر محلی گفت،اما از آنجا که واژگان در شعر آزاد بسیار ساختارمند هستند و تا حدود زیادی با روح ساده و صمیمی شعر محلی جور در نمی‌آید، شاعران به سمت خلق این نوع شعر نمی‌روند».

رفیعا با بیان اینکه در طول تاریخ شاعران به صورت تفتنی به سمت سرودن شعر محلی رفته‌اند و سرودن این نوع شعر به صورت خاص دغدغه شاعران نبوده، از چند شاعر محلی‌سرا نام می‌برد که هم شعر محلی می‌سرودند و هم شعر با زبان معیار. «شاعرانی مانند عماد خراسانی، بهار و در عصر حاضر مرحوم کمال و حتی برزگر و نیک با اینکه استعداد سرودن شعر محلی دارند، با هم به صورت خاص

بررسی وضعیت امروز شعر محلی خراسان در گفت‌وگو با قاسم رفیعا و جواد کلیدری

نگذاریم سروده‌های محلی، محفلی بمانند

عکس: مجتبی فرنگی / ایران

برش

من به عنوان شاعری که به دنبال حفظ لِهجه شهر و سرزمینم تلاش می‌کنم، و وقت می‌گذارم هیچ جایگاهی ندارم و آثارم منتشر نمی‌شود. آیا فرهنگ اصطلاحات ما و اشعاری که برای ا حفظ لِهجه شهرمان محلی سروده می‌شود، برای حفظ حقوق شهروتدی‌نبیست؟

انتشار آن سرمایه‌گذاری نمی‌کند، من هم شاعری نیستم تا برای انتشار کتاب‌هایم پول بدهم چون باور دارم کتاب باید با سرمایه‌گذاری ناشر یا حامی منتشر شود.

نه دغدغه انتشار کتاب دارم

نه پولش را

رفیعا می‌گوید: «رای اینکه بدانی‌د امروز شعر محلی بیشتر سروده می‌شود یا نه به دنبال ملاک‌ها و معیارهایی مانند انتشار مجموعه شعرهای محلی نباشید، مگر اکنون چقدر کتاب شعر چاپ می‌شود محافل ادبی می‌گویم. شاعرانی مانند دکتر مجتبی وی معتقد است: «در سال‌های اخیر شعرهای محلی در محافل شعری و ادبی خوانده می‌شود و اگر می‌گویم تعداد سرایندگان شعر محلی در سال‌های اخیر بیشتر شده با توجه به آمد و شد به همین محافل ادبی می‌گویم. شاعرانی مانند دکتر مجتبی فدایی، صاحبی، مرصعی، خدایرست، عن‌دلیب، حشمتی وشاعران دیگر شعر محلی می‌گویند،اما به صورت جدی این شعر را دنبال نمی‌کنند چون شعر محلی مثل رباعی است. معمولاً شاعران رباعی را تفتنی می‌گویند، شعر محلی هم همین‌طور است.» نویسنده مجموعه «فرهنگ اصطلاحات طریقه‌ای» با بیان اینکه ظرفیت شعر محلی به گونه‌ای است که منتشر شود، اما وضعیت فعلی نشر این امکان را از شاعر می‌گیرد، از مجموعه اشعار آماده چاپ خودش می‌گوید. وی توضیح می‌دهد: «پنج مجموعه شعر با لِهجه محلی دارم که ناشری برای

کتاب‌ها پس از انتشار در جلسات و بزرگداشت‌ها به مدعوین داده می‌شود و این گونه به چاپ‌های متعدد می‌رسند. پرسش من این است چرا این عزم و تلاش برای پاسداشت فرهنگ و ادبیات محلی توسط هیچ ارگانی تا به حال انجام نشده تا ادبیات و شعر محلی جان بگیرد و نمرید؟ مگر وظیفه این ارگان‌ها حفظ ادبیات و فرهنگ ملی نیست ؟ آیا حفظ ادبیات ملی با بی‌توجهی به شعر و ادبیات محلی و شاعر محلی امکان دارد؟».

وظیفه شاعر

سرودن شعر است نه انتشار آن

وی می‌گوید: «آستان قدس رضوی، حوزه هنری، سازمان فرهنگی شهرداری و اداره فرهنگ و ارشاد از گان‌هایی هستند که در مشهد می‌توانند فعالیت‌های فرهنگی انجام دهند، اما آستان قدس بیشتر از آثار آیینی و شاعران آیینی حمایت می‌کند. حوزه هنری از شاعران برای ترویج فرهنگ عمومی و حقوق شهروندی هستند برای انتشار حمایت می‌کند. من به عنوان شاعری که به دنبال حفظ لِهجه شهر و سرزمینم تلاش می‌کنم، تحقیق می‌کنم و وقت می‌گذارم هیچ جایگاهی ندارم و آثارم منتشر نمی‌شود. آیا فرهنگ اصطلاحات ما و اشعاری که برای حفظ لِهجه شهرمان محلی سروده می‌شوند، برای حفظ حقوق شهروندی نیست؟

این مسائل موجب می‌شود در این موقعیت یک شاعر محلی‌سرا فقط به فکر کار تفتنی باشد و به فکر انتشار کتاب نباشد.»

این شاعر با بیان اینکه انتشار کتاب‌هایی که به لِهجه محلی سروده می‌شوند، زحمت انتشارشان بیشتر از کتاب‌های عادی است، توضیح می‌دهد: «شعرهایی که با لِهجه محلی سروده می‌شوند باید اعراب‌گذاری بشوند و با همراه با س‌دی منتشر شود تا بتواند با مخاطب ارتباط بهتر و جدی‌تری برقرار کند.اگر این اتفاقات برای مجموعه شعرهای محلی نیفتد نمی‌تواند مورد توجه مخاطب باشد، برای همین انتشار این کتاب‌ها پ‌رزحمت است. با همه این‌ها مطمئن هستم اگر از این آثار حمایت

شود شعرهای شاعران از کشورهایشان درمی‌آید و در پی انتشارش خواهند بود. در این شرایط این شعرها دیگر محفلی نمی‌شوند و می‌شود در عرصه نشر و تأثیری که می‌گذارند هم درباره‌اش صحبت کرد. با همه این‌ها من معتقدم شاعران کم‌کاری نکردند و کارشان را انجام داده‌اند».

تذکره شاعران خراسانی در انتظار ناشر

جواد کلیدری به دنبال انتشار تذکره‌ای از شاعران محلی‌سرای خراسانی است. وی چندین سال است مجموعه اشعار

خراسان را گردآوری کرده، اما هنوز موفق به انتشار این مجموعه نشده است. به گفته این شاعر تا به حال مجموعه‌ای که به همه شاعران محلی‌سرای خراسانی از ابتدا تاکنون پرداخته باشد وجود نداشته و به همین دلیل او به سمت نوشتن این کتاب و جمع‌آوری اشعار رفته است. شاعر مجموعه «قطار ساعت هفت» با تحقیق میدانی و کتابخانه‌ای، منتخبی از اشعار محلی‌سرای خراسان را گردآوری کرده و از هر شاعر چند شعر انتخاب کرده و در مجموعه‌اش آورده است. این مجموعه مفصل که چهارصد و اندی صفحه دارد مربوط به ۳۰ شاعر محلی‌سرای خراسانی است. نخستین شاعری که به عنوان شاعر محلی‌سرای خراسانی در این کتاب مطرح‌شده مربوط به قرن ۱۱ است و بیشتر شاعران مربوط به سده معاصر هستند. با اینکه این مجموعه نخستین تذکره شاعران محلی‌سرای خراسانی است، اما هنوز ناشری برای انتشار آن سرمایه‌گذاری نکرده و کلیدری منتظر اعلام آمادگی یک ناشر است.البته چون پیش از این یک ناشر برای انتشار این تذکره اعلام آمادگی کرده، کتاب هم مجوزهای نشر را از ارشاد دریافت کرده است، اما به دلیل گرانی کاغذ و مشکلات نشر کتاب منتشر نشده و در انتظار سرمایه‌گذاری یک ناشر است. موضوع اشعاری که در این کتاب جمع‌آوری شده مضامین اجتماعی، معرفی اماکن عمومی مثل حرم امام زراع)، شکایت از زمانه و یا انتقاد به حاکمان وقت است. کلیدری با توجه به تحقیقاتی که برای گردآوری این مجموعه داشته، با نظر رفیعا هم عقیده است. وی می‌گوید: «در سال‌های اخیر شاعران علاقه بیشتری به سرودن اشعار محلی نشان داده‌اند. پیش از انقلاب چند شاعر بودند که به صورت تفتنی شعر محلی می‌گفتند مثل محمدتقی بهار و عماد خراسانی، اما پس از انقلاب تا پنج سال گذشته شاعران به سمت سرودن این اشعار نرفته‌اند چون لِهجه خراسانی و به خصوص مشهدی در ۴۰ سال اخیر به خاطر سیاست‌های نادرست صدا و سیما خراسان به شدت منزوی شد».

شاعر«کلانوی غمگین» توضیح می‌دهد: «در سال‌های اخیر صدا و سیما لِهجه خراسانی و مشهدی را برای افرادی به کار می‌برد که شخصیت مثبتی داشتند و با استفاده طنز از این لِهجه می‌کرد و با این کاربردهای نادرست، شاعران و مردم را به کار بردن این لِهجه گریزان کرد، اما خوشبختانه در پنج سال اخیر شاعران دوباره به لِهجه خودشان رجوع کرده‌اند و با افتخار با لِهجه محلی‌شان شعر می‌گویند».

کلیدری می‌افزاید: «صرف نظر از کیفیت اشعار سروده شده، این نوع سروده به لحاظ کمیت بیش از پیش مورد توجه شاعران قرار گرفته‌اند و بسامد مضامین عاشقانه و اجتماعی نسبت به موضوع‌های دیگر در این اشعار بیشتر است».

مهر: تدبیس‌های سیمِرم بلورین سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر در سال رونق تولید ملی توسط صنعتگران ایرانی ساخته شد. عزت‌اله علیزاده معاون اجرایی جشنواره فیلم فجر ضمن اعلام این خبر گفت: پس از فراخوانی که در ۳۱ شهریورماه منتشر شد، تعدادی از فعالان این حوزه نسبت به ساخت سیمِرم بلورین اعلام آمادگی کردند که در نهایت با توجه به بررسی‌هایی که صورت گرفت دو کارخانه تولیدکننده ظروف کریستال در کشور از نظر اجرایی و امکانات کیفی مورد تأیید قرار گرفتند. وی ادامه داد: در نهایت مقدمات ساخت توسط یکی از این تولیدکنندگان فراهم شده که در حال اجرا هستند و به زودی مراحل تولید آن آغاز خواهد شد. علیزاده با قدردانی از تلاش و همکاری معاونت صنایع‌دستی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، برای نهایی‌شدن ساخت این تندیس در کشور گفت: با حمایتی که صورت گرفت توانستیم با این تولیدکنندگان به نتیجه برسیم و در نهایت پس از چند دوره اخیر، تندیس سیمِرم بلورین از جنس کریستال به صورت یکپارچه به دست صنعتگران ایرانی ساخته شد.

سینما / رونمایی از جایزه «فجر۳۸» سیمِرم سرانجام ایرانی شد

اول آذرماه نمایش خود را آغاز کرد، با در اختیار داشتن ۶۴ سالن سینمایی و جذب ۱۲ هزار تماشاجی به سینما، در مجموع ۱۴۷ میلیون تومان فروش داشته است.

تندیس بلند سینمایی«آخرین داستان» به کارگردانی اشکان رهگذر با محدودیت سنی بالای ۱۲ سال، پس از حدود یک ماه اکران و نمایش در ۴۸ سالن سینمایی و بیش از ۲۸ هزار مخاطب، ۳۸۰ میلیون تومان فروش داشته است. «جانبان» به کارگردانی محسن عنایتی، فیلم تخیلی «تورنادو» سیدجوادهاشمی و فیلم نوجوان «منطقه پرواز ممنوع» ساخته امیر داسارگر که نمایش خود را از نیمه آبان ماه در سینماهای سراسر کشور آغاز کرده‌اند، به ترتیب ۲میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان، ۶۸۸ میلیون تومان و بیش از ۴میلیارد تومان فروش داشته‌اند. دو فیلم کم‌دی «چشم و گوش بسته» ساخته فرزاد موتسن و «مطر» مصطفی کیایی بیش از یک ماه و نیم اکران به ترتیب ۷۱۷میلیارد و ۲۸ میلیارد تومان فروش داشته‌اند و به این ترتیب «مطر» بیشترین میزان فروش را در بین آثار اکران شده از ابتدای سال ۹۸ کسب کرده است.